

УДК 35.08(4)

doi:10.15421/151642

Європейські стандарти доброчесної державної служби

Л.В. ПРУДИУС

Національна академія державного управління при Президентові України,
Київ, Україна

Авторське резюме

У статті досліджено європейські стандарти доброчесної державної служби. Встановлено, що створення системи доброчесної та професійної публічної служби відповідно до міжнародних стандартів і кращого світового досвіду є одним із основних напрямів реалізації Антикорупційної стратегії на 2014-2017 роки. Визначено сутність поняття доброчесності. Встановлено, що основою формування та розвитку доброчесності на державній службі України є європейські стандарти доброчесності та боротьби з корупцією, визначені у міжнародних договорах і угодах, які ратифіковані Україною. Доведено, що з урахуванням європейських стандартів для забезпечення доброчесної державної служби України застосовують механізми люстрації, запобігання конфлікту інтересів, дотримання етики поведінки, декларування майна, доходів, витрат та зобов'язань фінансового характеру державних службовців. Запропоновано для подальшого впровадження європейських стандартів доброчесності в Україні розробити новий Кодекс доброчесної поведінки публічних службовців та здійснити заходи, які передбачені Антикорупційною стратегією: ухвалити закон про захист осіб, які доброчесно повідомляють про корупційні правопорушення (викривачів); прийняти закон про проведення перевірок публічних службовців на доброчесність.

Ключові слова: європейська інтеграція; доброчесність; корупція; корупційні ризики; конфлікт інтересів; електронне декларування

European standards of the civil service integrity

L.V. PRUDYUS

National academy for public administration under the President of Ukraine, Kyiv,
Ukraine

Abstract

In the article was researched the European standards of the civil service integrity. It was established that corruption is the one of the dangerous threats to human rights, democracy, rule of law, fairness and social justice. Among the risks of corruption of civil service indicated non integrity of civil servants; conflicts of interest; lack of control by management; discretionary power.

It was determined that integrity is the basic principle of the civil service and ethical behavior of the civil servants to ensure public, professional, politically impartial, effective, citizen-oriented civil service, which operates in the interests of the state and society. The core of the integrity principle lie in the action of the civil servant to protect public interest and refusal from prevalence of private interests during exercise powers.

It was proved that the basis of the integrity development in the Ukrainian civil service is the European standards of integrity and fight against corruption determined in international agreements and treaties ratified by Ukraine. It was found that for ensuring of integrity civil service in Ukraine are applied European standards in mechanisms of lustration, avoiding of conflicts of interests, ethical behavior, ethical conducting, and declaration of assets, revenues, expenses and financial obligations of civil servants. It was researched that general principles of the fight against corruption defined in the Civil Law Convention on Corruption, Criminal Law Convention on Corruption and the United Nations Convention against Corruption. It was indicated that important role in the civil service integrity play European standards in lustration sphere.

© Л.В. Прудиус, 2016

It was concluded that the European standards of integrity intended to protect society from corruption, ensure democracy, human rights, rule of law, fairness and social justice.

It was offered for further implementation of the European standards of integrity to develop a new Code of integrity for civil servants and take measures, which contain Anti-Corruption Strategy: adopt a law on the protection of persons who honestly reported regarding corruption offenses (denunciators), in particular a law concerning conducting the inspection of public servants on integrity.

Key words: European integration; respectability; corruption; corruption risks; conflict of interests; electronic declaration

Европейские стандарты добропорядочной государственной службы

А.В. ПРУДИУС

Национальная академия государственного управления при Президенте Украины,
Киев, Украина

Авторское резюме

В статье исследованы европейские стандарты добропорядочной государственной службы. Установлено, что создание системы добропорядочной и профессиональной публичной службы в соответствии с международными стандартами и лучшим мировым опытом является одним из основных направлений реализации Антикоррупционной стратегии на 2014-2017 годы. Определена сущность понятия добропорядочность. Установлено, что основой формирования и развития добропорядочности на государственной службе Украины являются европейские стандарты добропорядочности и борьбы с коррупцией, определенные в международных договорах и соглашениях, которые ратифицированы Украиной. Доказано, что с учетом европейских стандартов для обеспечения добропорядочной государственной службы Украины применяют механизмы люстрации, предотвращения конфликта интересов, соблюдения этики поведения, декларирования имущества, доходов, расходов и обязательств финансового характера государственных служащих. Предложено для дальнейшего внедрения европейских стандартов добропорядочности в Украине разработать новый Кодекс добропорядочного поведения публичных служащих и осуществить мероприятия, которые предусмотрены Антикоррупционной стратегией, : принять закон о защите лиц, которые добропорядочно сообщают о коррупционных правонарушениях (изобличителей); принять закон о проведении проверок публичных служащих на добропорядочность.

Ключевые слова: европейская интеграция; добропорядочность; коррупция; коррупционные риски; конфликт интересов; электронное декларирование

Постановка проблеми. Розв'язання проблеми корупції є одним із пріоритетів для українського суспільства на сьогоденішньому етапі розвитку держави. Тому створення системи доброчесної та професійної публічної служби відповідно до міжнародних стандартів і кращого світового досвіду визначено одним із основних напрямів реалізації Антикорупційної стратегії на 2014-2017 роки.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблема створення системи доброчесної державної служби в умовах модернізації державної служби та розвитку громадянського суспільства відповідно до європейських принципів належного вря-

дування є надзвичайно актуальною та викликає значний інтерес серед вітчизняних науковців.

Зокрема, Токар-Остапенко О. В. досліджено проблему врегулювання конфлікту інтересів на державній службі та можливості застосування європейського досвіду в Україні [24], Василевською Т. Е. – етичні виміри громадянськості державного службовця [1], Олуйком В.М. здійснено аналіз правового забезпечення доброчесної поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави [9], Малімоном В.І. – звернуто увагу на актуалізацію етичних кодексів у контексті модернізації системи дер-

жавного управління [7] тощо. Однак, в умовах європейської інтеграції України, незважаючи на значну кількість публікацій з даної проблематики, питання щодо впровадження європейських стандартів доброчесної державної служби потребує подальших досліджень.

Мета дослідження. Дослідження проблеми впровадження в Україні європейських стандартів доброчесної державної служби для створення системи доброчесної та професійної публічної служби відповідно до міжнародних стандартів і кращого світового досвіду.

Виклад основного матеріалу. Як відомо, корупція є однією із найнебезпечніших загроз правам людини, демократії, правопорядку, чесності та соціальній справедливості, вона перешкоджає економічному розвитку та загрожує належному і справедливому функціонуванню країн, має негативні фінансові наслідки для громадян, компаній і держав, а також для міжнародних установ [5].

Одним із основних напрямів у сфері запобігання корупції є виявлення корупційних ризиків, які можуть виникнути в діяльності державних службовців, а також усунення умов та причин виникнення цих ризиків. При цьому за поширеністю корупційні ризики в діяльності державних службовців можна розташувати в такому порядку: недоброчесність державних службовців; виникнення конфлікту інтересів; безконтрольність з боку керівництва; наявність дискреційних повноважень. Тому, під час добору осіб на посаду державного службовця, одним із вагомих критеріїв є, зокрема, така моральна риса, як доброчесність (чесність, моральність, добропорядність) [5].

Поняття доброчесності є досить складною категорією. Так, у Великому тлумачному словнику сучасної української мови поняття доброчесність розглядається як властивість за значенням доброчесний // висока моральна чистота, чесність. Доброчесний – який живе чесно, дотримується всіх правил моралі. Який є проявом чесності, моралі [2, с. 308].

На законодавчому рівні такий термін вживається у законах України «Про заходи державної антикорупційної політики в Україні» [17], «Про запобігання корупції» [16], «Про державну службу» [14].

Зокрема, одним із принципів, відповідно до якого здійснюється державна служба, є принцип доброчесності, суть якого полягає у спрямованості дій державного службовця на захист публічних інтересів та відмові державного службовця від превалювання приватного інтересу під час здійснення наданих йому повноважень [14].

Правилами етичної поведінки державних службовців визначено основні ознаки доброчесності, це:

- 1) спрямованість дій на захист публічних інтересів, забезпечення пріоритету загального блага громадян над особистими, приватними або корпоративними інтересами;
- 2) неприпустимість використання державного майна в особистих цілях;
- 3) недопущення наявності конфлікту між публічними й особистими інтересами;
- 4) нерозголошення та невикористання інформації, що стала відома у зв'язку з виконанням державним службовцем своїх обов'язків, у тому числі після припинення державної служби, крім випадків, установлених законом;
- 5) недопущення надання будь-яких переваг і виявлення прихильності до окремих фізичних та юридичних осіб, політичних партій, громадських і релігійних організацій [19].

Таким чином, доброчесність – базовий принцип здійснення державної служби та основа етичної поведінки державних службовців з метою забезпечення публічної, професійної, політично неупередженої, ефективної, орієнтованої на громадян державної служби, яка функціонує в інтересах держави і суспільства. Сьогодні, в умовах тотальної корупції в Україні, доброчесність є головним інструментом запобігання конфлікту інтересів. Поняття корупції розглядається як використання посадовою особою свого службового становища з

метою особистого збагачення. // Підкупність, продажність урядовців і громадських діячів [2, с. 578].

Ще одним з не менш суттєвих корупційних ризиків є виникнення конфлікту інтересів, тобто наявність реальних або таких, що видаються реальними, суперечностей між приватними інтересами особи та її службовими повноваженнями, які можуть вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а також на вчинення чи невчинення дій під час виконання наданих їй службових повноважень [5].

Що стосується визначення поняття конфлікту інтересів, то відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» вживається термін «потенційний конфлікт інтересів» – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень; «реальний конфлікт інтересів» – суперечність між приватним інтересом особи та її службовими чи представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень [16].

Важливо відмітити, що основою формування та розвитку доброчесності на державній службі України є європейські стандарти доброчесності та боротьби з корупцією, визначені у міжнародних договорах і угодах, які ратифіковані Україною.

На сьогодні з урахуванням європейських стандартів для забезпечення доброчесної державної служби України застосовують механізми люстрації, запобігання конфлікту інтересів, дотримання етики поведінки, декларування майна, доходів, витрат та зобов'язань фінансового характеру державних службовців. Законом України «Про запобігання корупції» визначено спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції – органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикоруп-

ційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції [16].

Так, боротися з корупцією потрібно лише шляхом об'єднання спільних зусиль країн. Це є твердим переконанням Ради Європи, оскільки корупція представляє серйозну загрозу основним європейським принципам та цінностям, підриває віру громадян у демократію, порушує принцип верховенства права, являє відмову у забезпеченні прав людини, перешкоджає соціально-економічному розвитку. Тому Комітетом Міністрів Ради Європи у Резолюції (97) 24 було визначено двадцять керівних принципів боротьби з корупцією, розроблених Мультидисциплінарною групою з питань корупції (ГМС) [13].

Серед них: здійснення ефективних заходів, спрямованих на запобігання корупції, і в цьому зв'язку підвищення поінформованості громадськості та сприяння етичній поведінці; забезпечення скоординованої криміналізації національної та міжнародної корупції; забезпечення для осіб, які виконують обов'язки щодо попередження, розслідування, судового переслідування та винесення вироків стосовно випадків корупції, незалежності, яка б відповідала їх функціям, свободу від неналежного впливу та ефективні засоби для збору доказів, захист для осіб, які допомагають владі у боротьбі з корупцією, а також збереження таємниці слідства; запровадження необхідних заходів із вилучення та конфіскації доходів, отриманих в результаті корупційних дій, а також заходів для попередження використання юридичних осіб для прикриття корупційних дій; обмеження імунітету від розслідувань, судового переслідування та винесення вироків у справах щодо корупції до рівня, необхідного у демократичному суспільстві; запровадження спеціалізації осіб або органів, відповідальних за боротьбу з корупцією, забезпечуючи їх необхідними засобами та навчанням для виконання покладених на таких осіб або органи завдань тощо [13].

Однак, у резолюції ООН «Попередження злочинності та кримінальне правосуддя у контексті розвитку: реалізації

та перспективи міжнародного співробітництва» від 07 вересня 1990 року наголошено, що необхідно виділяти достатню кількість ресурсів для найму компетентної робочої сили і управлінського персоналу, які забезпечують їх прожитковий мінімум. Коли у зв'язку з розмірами окладу урядових чиновників виникає питання про те, як людина може прогодувати свою сім'ю на свій оклад, можна стверджувати, що у суспільстві існує небезпека корупції [10].

Слід відмітити, що загальні засади протидії корупції визначено у Цивільній конвенції про боротьбу з корупцією [25], Кримінальній конвенції про боротьбу з корупцією [6] та Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції [4].

Цивільною конвенцією про боротьбу з корупцією, яку Україна ратифікувала у 2005 році, визначено, що кожна Сторона передбачає у своєму внутрішньому законодавстві ефективні засоби правового захисту осіб, яким заподіяно шкоду внаслідок корупційних дій, з метою надання таким особам можливості захищати свої права та інтереси, включаючи можливість отримання компенсації за заподіяну шкоду. У конвенції визначено поняття «корупція» як прями чи опосередковані вимагання, пропонування, дачу або одержання хабара чи будь-якої іншої неправомірної вигоди або можливості її отримання, які порушують належне виконання будь-якого обов'язку особою, що отримує хабара, неправомірну вигоду чи можливість мати таку вигоду, або поведінку такої особи [25].

У 2006 році Україною ратифіковано Кримінальну конвенцію про боротьбу з корупцією (ETS 173) [6] та Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти корупції [4]. Зокрема, згідно з Кримінальною конвенцією про боротьбу з корупцією (ETS 173) метою Ради Європи є досягнення більшого єднання між її членами, а тому Держави-члени Ради Європи та інші держави, які підписали цю Конвенцію, переконані у необхідності здійснювати у невідкладному порядку спільну кримінальну політику, спрямовану на захист суспільства від корупції, включаючи ухвалення відповідних нор-

мативно-правових актів і вжиття превентивних заходів [6].

Крім того, Конвенцією Організації Об'єднаних Націй проти корупції встановлено, що запобігати корупції та викоринювати її - це обов'язок усіх держав, а тому кожна Держава-учасниця, згідно з основоположними принципами своєї правової системи:

- розробляє й здійснює або проводить ефективну скоординовану політику протидії корупції (стаття 5);

- забезпечує наявність органу або, у належних випадках, органів, які здійснюють запобігання корупції за допомогою таких засобів, як: проведення політики, згаданої в статті 5 цієї Конвенції, і, у належних випадках, здійснення нагляду та координації реалізації такої політики; розширення та поширення знань з питань запобігання корупції (стаття 6);

- прагне в належних випадках створювати, підтримувати й зміцнювати такі системи приймання на роботу, набору, проходження служби, просування по службі та виходу у відставку державних службовців і, в належних випадках, інших державних посадових осіб, які не обираються, які: ґрунтуються на принципах ефективності й прозорості й на таких об'єктивних критеріях, як бездоганність роботи, справедливість і здібності; включають належні процедури підбору й підготовки кадрів для заняття державних посад, які вважаються особливо вразливими з точки зору корупції, і ротації, у належних випадках, таких кадрів на таких посадах; сприяють виплаті належної винагороди й встановленню справедливих окладів з урахуванням економічного розвитку Держави-учасниці; сприяють здійсненню освітніх і навчальних програм з метою забезпечення того, що ці особи задовольняють вимоги стосовно правильного, добросовісного й належного виконання державних функцій, а також забезпечують їм спеціалізовану й належну підготовку, щоб поглибити усвідомлення ними ризиків, які пов'язані з корупцією та стосуються виконання ними своїх функцій. Такі програми можуть містити посилання на

кодекси або стандарти поведінки у відповідних галузях (стаття 7);

– заохочує, *inter alia*, невідкупність, чесність і відповідальність своїх державних посадових осіб, застосовуючи кодекси або стандарти поведінки для правильного, добросовісного й належного виконання державних функцій, беручи до уваги Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб, який міститься в додатку до Резолюції 51/59 Генеральної Асамблеї від 12 грудня 1996 року (стаття 8) [4].

Крім того, відповідно до ч.5 ст.8 Конвенції ООН проти корупції кожна Держава-учасниця прагне, у належних випадках і згідно з основоположними принципами свого внутрішнього права, запроваджувати заходи й системи, які зобов'язують державних посадових осіб надавати відповідним органам декларації, серед іншого, про позаслужбову діяльність, заняття, інвестиції, активи та про суттєві дарунки або прибутки, у зв'язку з якими може виникнути конфлікт інтересів стосовно їхніх функцій як державних посадових осіб [4].

Враховуючи зазначене, Рекомендацією № R (2000) 10 Комітету Міністрів держав-членам Ради Європи щодо кодексів поведінки державних службовців (прийнятої Комітетом міністрів на 106 сесії 11 травня 2000 року) рекомендовано, щоб уряди держав-учасниць заохочували, відповідно до національного законодавства та принципів державного управління, прийняття національних кодексів поведінки державних службовців, базуючись на модельному кодексі поведінки для державних службовців, який є додатком до цієї Рекомендації; і уповноважує Групу держав проти корупції (ГРЕКО) контролювати її виконання [8].

У пояснювальній записці до Рекомендації № R (2000) 10 щодо розробки Модельного кодексу поведінки державних службовців зазначено, що:

1) кодекси поведінки мають містити чіткі та конкретні керівні принципи поведінки, на яку організація очікує від своїх членів, та цінності, які вона захищає. Мета кодексу поведінки є по-

трійною: це формулювання етичного клімату, що існує на державній службі; він розтлумачує стандарти етичної поведінки, що вимагаються від державних службовців; інформує громадськість, якої поведінки й ставлення очікувати від державних службовців при спілкуванні з ними. Він є як державним документом, так і основною ідеєю, яку треба донести до кожного державного службовця. Чітке, коротке та доступне письмове описання стандартів, за якими повинна проходити його робота, є основною вимогою.

2) Модельний кодекс повинен бути можливим для адаптування, з модифікацією чи без для більшості державних службовців. Його положення повинні визначати керівні принципи та, в той же час, надавати конкретні поради для використання в конкретних ситуаціях.

3) Кодекси поведінки не повинні обмежуватись протидією корупції. Вони повинні йти далі та просувати високі стандарти етичної поведінки. Вони повинні встановлювати загальні принципи, що охоплюють законність, старанність, ефективність та економію, прозорість, конфіденційність та поведження з інформатією, персональну відповідальність та незалежні судження, справедливе ставлення та чесність, а також професійне навчання [8].

Таким чином, Модельний кодекс поведінки державних службовців Ради Європи, який втілений в додатку до Рекомендації, визначає міжнародні стандарти честі та поведінки для службовців і перспективу у цій сфері. Це нормування повинно здійснюватися на основі національних кодексів поведінки державних службовців, розроблених відповідно до запропонованого документа. Зміст Модельного кодексу відобразив досвід регулювання поведінки державних службовців країн розвинутої демократії. Його прийняття сприяло розробці національних кодексів, створенню спеціальних державних інституцій з проблем етики, впровадженню етичної освіти тощо [7]. В Україні, починаючи з 2006 року, були зроблені спроби щодо розробки відповідно до Модельного кодексу по-

ведінки державних службовців законопроектів щодо доброчесності державних службовців, однак вони так і не були прийняті, а саме: «Про доброчесну поведінку осіб, уповноважених на виконання функцій держави, органів місцевого самоврядування» (реєстр. № 2362); «Про конфлікт інтересів у діяльності публічних службовців» (реєстр. № 4420); «Про правила професійної етики на публічній службі та запобігання конфлікту інтересів» (реєстр. № 4420-1) та «Про заходи державного фінансового контролю публічної служби» реєстр. № 4472); Кодекс доброчесної поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави (який був розроблений Голодержслужбою у 2008 році) [24; 9].

Важливе значення для забезпечення доброчесної державної служби відіграють і європейські стандарти в галузі люстрації, які переважно походять із трьох джерел: Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і судової практики Європейського суду з прав людини; судової практики національних конституційних судів; Резолюцій Парламентської Асамблеї Ради Європи, а саме: Резолюції 1096(1996) про заходи щодо подолання наслідків минулих комуністичних тоталітарних систем та Резолюції 1481(2006) про необхідність міжнародного засудження злочинів тоталітарних комуністичних режимів [3].

Суть цих стандартів можна викласти в таких чотирьох ключових критеріях, що стосуються процедури люстрації: в кожному окремому випадку необхідно довести вину; необхідно гарантувати право на захист, презумпцію невинуватості та право оскаржувати рішення суду; необхідно дотримуватися різних функцій та цілей люстрації а саме: захисту нових демократій, та кримінального права, тобто покарання тих осіб, які вважаються винними; люстрація має чіткі обмеження в часі як щодо термінів виконання, так і щодо терміну перевірки [3].

Висновки. Таким чином, європейські

стандарти доброчесності спрямовані на захист суспільства від корупції для забезпечення демократії, дотримання прав людини, правопорядку, чесності та соціальної справедливості.

З метою впровадження європейських стандартів доброчесності у 2014 році Верховною Радою України прийнято пакет законів щодо боротьби з корупцією: закони України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки» [17], «Про очищення влади» [21], «Про Національне антикорупційне бюро України» [20], «Про запобігання корупції» [16], «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодонабувачів юридичних осіб та публічних діячів» [11]; у 2015 році прийнято нову редакцію Закону України «Про державну службу» [14], схвалено пакет законів про декомунізацію [15; 18; 22; 23], у 2016 – затверджено Правила етичної поведінки державних службовців [19], схвалено Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей подання службовими особами декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру у 2016 році», яким передбачено електронне декларування [12]. Однак, залишаються ще не вирішеними заходи, які передбачені Антикорупційною стратегією [17], а саме:

- ухвалення закону про захист осіб, які доброчесно повідомляють про корупційні правопорушення (викривачів);
- прийняття закону про проведення перевірок публічних службовців на доброчесність.

Крім того, з метою подальшого впровадження європейських стандартів доброчесності в Україні, відповідно до Модельного кодексу поведінки державних службовців [8], необхідно розробити новий Кодекс доброчесної поведінки публічних службовців з урахуванням нової редакції Закону України «Про державну службу» [14] та нових змін до законодавства про запобігання корупції.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Василевська Т. Етичні виміри громадянськості державного службовця / Т. Василевська // Публічне управління: теорія та практика. - 2011. - №1 (5). - С. 148-153.
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2009. – С. 1383.
3. Європейська комісія «За демократію через право» (Венеціанська комісія). Проект Консультативного висновку щодо Закону «Про визначення критерію для обмеження повноважень несення державної служби, доступу до документів та оприлюднення інформації про колабораціонізм із органами державної безпеки» (Закону «Про люстрацію») Колишньої Югославської Республіки Македонія : Висновок № 694/2012. – Страсбург. – 30.11.2012. [Електронний ресурс] // Режим доступу : [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/9CCC052FF67F623FC2257D9E0041D022](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/9CCC052FF67F623FC2257D9E0041D022).
4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції : Конвенція від 31.10.2003. [Електронний ресурс] // Режим доступу : http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU03129.html <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>
5. Корупційні ризики в діяльності державних службовців : Роз'яснення Міністерства юстиції України від 12.04.2011 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0026323-11>
6. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173) : Міжнародний документ від 27.01.1999 № ETS173 [Електронний ресурс] // Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_101
7. Малімон В.І. Актуалізація етичних кодексів у контексті модернізації системи державного управління. / В.І. Малімон, Н.П. Шевченко [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://visnyk.iful.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/13-11-15.pdf>
8. Модельний кодекс поведінки для державних службовців (додаток до Рекомендацій Комітету Міністрів Ради Європи від 11.05.2000 №R (2000) 10 щодо кодексів поведінки для державних службовців) [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://komitet.in.ua/?p=853>
9. Олуйко В.М. До питання правового забезпечення добросесної поведінки осіб, уповноважених на виконання функцій держави / В.М. Олуйко [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.univer.km.ua/visnyk/1093.pdf>
10. Попередження злочинності та кримінальне правосуддя у контексті розвитку:реалізації та перспективи міжнародного співробітництва : Резолюція ООН від 07.09.1990. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_785
11. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення кінцевих вигодоодержувачів юридичних осіб та публічних діячів : Закон України від 14.10.2014 № 1701-VII [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1701-18>
12. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей подання службовими особами декларацій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру у 2016 році : Закон України від 15.03.2016 № 1022-VIII [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1022-19>
13. Про двадцять керівних принципів боротьби з корупцією : Резолюція Комітету Міністрів Ради Європи (97) 24 від 6.11.1997 [Електронний ресурс] // Режим доступу : http://crimcor.rada.gov.ua/komzloch/control/uk/publish/article;jsessionid=ADD49945492AB4622122873FCCB7BD8D?art_id=48068&cat_id=46352
14. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
15. Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років: Закон України від 09.04.2015 № 316-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/316-19>
16. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
17. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки : Закон України від 14.10.2014 № 1699-VII [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1699-18>.
18. Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки: Закон України від 09.04.2015 № 317-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/317-19>
19. Про затвердження Правил етичної поведінки державних службовців : постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2016 № 65 [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248839311>.
20. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 14.10.2014 № 1698-VII [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>
21. Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014 № 1682-VII [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1682-18>.
22. Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті: Закон України від 09.04.2015 № 314-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/314-19>

23. Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років: Закон України від 09.04.2015 № 315-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/315-19>
24. Токар-Остапенко О. В. Врегулювання конфлікту інтересів на державній службі: можливості застосування європейського досвіду в Україні / О.В. Токар-Остапенко. – К. : НІСД, 2013. – 57 с.
25. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією: Міжнародний документ від 04.11.1999. [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_102.

REFERENCES:

1. Vasylevska, T., 2011. Etychni vymiry hromadianskosti derzhavnoho sluzhbovtisia [Publichne upravlinnia: teoriia ta praktyka]. 1 (5), p. 148-153. (in Ukrainian).
2. Busel, V.T., 2009. Velykyj tlumachnyj slovnyk suchasnoyi ukrayins'koyi movy. Perun, Kyiv, Irpin (in Ukrainian).
3. Yevropejs'ka komisiya «Za demokratiyu cherez pravo» (Venecians'ka komisiya). Proekt Konsul'tatyvnoho vysnovku shhodo Zakonu «Pro vyznachennya kryteriyu dlya obmezheniya povnovazhen» nesennya derzhavnoyi sluzhby, dostupu do dokumentiv ta opryludnennya informaciyi pro kolaboracionizm iz orhanamy derzhavnoyi bezpeky» (Zakonu «Pro lyustraciyu») Kolyshn'oyi Yuhoslavs'koyi Respubliki Makedoniya : [Vysnovok № 694/2012, Strasburh, 30.11.2012]. Access mode: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(document\)/9CC052FF67F623FC2257D9E0041D022](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(document)/9CC052FF67F623FC2257D9E0041D022) (in Ukrainian).
4. Konvenciya Orhanizaciyi Ob'yednanykh Nacij proty korupciyi. [The conception on 31.10.2003]. Access mode: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU03129.html (in Ukrainian).
5. Koruptsiini ryzyky v diialnosti derzhavnykh sluzhbovtisiv [Roz'iasnennia Ministerstva yustytysii Ukrainy vid 12.04.2011]. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/n0026323-11>(in Ukrainian).
6. Kryminal'na konvenciya pro borot'bu z korupciyeyu (ETS 173). [The international document on 27.01.1999 number ETS173]. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_101 (in Ukrainian).
7. Malimon, V.I., Shevchenko, N.P. Aktualizatsiia etychnykh kodeksiv v konteksti modernizatsii systemy derzhavnoho upravlinnia. [Elektronnyi resurs]. Access mode: <http://visnyk.iful.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/13-11-15.pdf> (in Ukrainian).
8. Model'nyj kodeks povedinky dlya derzhavnykh sluzhbovciv (dodatok do Rekomendacij Komitetu ministriv Rady Yevropy vid 11.05.2000 №R (2000) 10 shhodo kodeksiv povedinky dlya derzhavnykh sluzhbovciv). Access mode: <http://komitet.in.ua/?p=853> (in Ukrainian).
9. Oluiiko, V.M. Do pytannia pravovoho zabezpechennia dobrochesnoi povedinky osib, upovnovazhenykh na vykonannya funktsii derzhavy [Elektronnyi resurs]. Access mode: <http://www.univer.km.ua/visnyk/1093.pdf> (in Ukrainian).
10. Poperedzhennia zlochynnosti ta kryminalne pravosudivia u konteksti rozvytku:realizatsii ta perspektyvy mizhnarodnoho spivrobotnytstva [Rezoliutsiia OON vid 07.09.1990]. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_785(in Ukrainian).
11. Pro vnesennia zmin do deiakyykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shhodo vyznachennia kintsevykh vyhodoo-derzhuvachiv yurydychnykh osib ta publichnykh diiachiv [The Law of Ukraine on 14.10.2014 number 1701-VII]. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1701-18> (in Ukrainian).
12. Pro vnesennia zmin do deiakyykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shhodo osoblyvostei podannia sluzhbovymy osobamy deklaratsii pro maino, dokhody, vytraty i zobov'iazannia finansovoho kharakteru u 2016 rotsi [The Law of Ukraine on 15.03.2016 number 1022-VIII]. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1022-19>(in Ukrainian).
13. Pro dvadtsiat kerivnykh pryntsyviv borotby z koruptsiieiu [Rezoliutsiia Komitetu Ministriv Rady Yevropy (97) 24 vid 6.11.1997]. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode: http://crimecor.rada.gov.ua/komzloch/control/uk/publish/article;jsessionid=ADD49945492AB4622122873FCCB7BD8D?art_id=48068&cat_id=46352 (in Ukrainian).
14. Pro derzhavnu sluzhbu. [The Law of Ukraine on 10.12.2015 number 889-VIII]. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (in Ukrainian).
15. Pro dostup do arkhiviv represyvykh orhaniv komunistychnoho totalitarnoho rezhymu 1917-1991 rokiv [The Law of Ukraine on 09.04.2015 number 316-VIII]. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/316-19> (in Ukrainian).
16. Pro zapobihannya korupciyi. [The Law of Ukraine on 14.10.2014 number 1700-VII]. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (in Ukrainian).
17. Pro zasady derzhavnoyi antykorupciynoyi polityky v Ukraini (Antykorupciyna stratehiya) na 2014-2017 roky. [The Law of Ukraine on 14.10.2014 number 1699-VII]. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1699-18>. (in Ukrainian).
18. Pro zasudzhennia komunistychnoho ta natsional-sotsialistychnoho (natsystskoho) totalitarnykh rezhymiv v Ukraini ta zaboronu propahandy yikhnoi symvoliky [The Law of Ukraine on 09.04.2015 number 317-VIII]. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/317-19> (in Ukrainian).
19. Pro zatverdzhennya Pravyl etychnoyi povedinky derzhavnykh sluzhbovciv. [The resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine on 11.07.2016 number 65]. Access mode: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=248839311> (in Ukrainian).
20. Pro Natsionalne antykoruptsiine biuro Ukrainy [The Law of Ukraine on 14.10.2014 number 1698-VII]. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1698-18> (in Ukrainian).
21. Pro ochyshchennya vlady. [The Law of Ukraine on 16.09.2014 number 1682-VII]. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1682-18> (in Ukrainian).

22. Pro pravovyi status ta vshanuvannia pam'iaty bortsiv za nezalezhnist Ukrainy u XX stolitti [The Law of Ukraine on 09.04.2015 number 314-VIII]. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/314-19> (in Ukrainian).
23. Pro uvichnennia peremohy nad natsyzmom u Druhii svitovii viini 1939-1945 rokiv [The Law of Ukraine on 09.04.2015 number 315-VIII]. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/315-19> (in Ukrainian).
24. Tokar-Ostapenko, O.V., 2013. Vrehuliuvannia konfliktu interesiv na derzhavnii sluzhbi: mozhlyvosti zastotsuvannia yevropeiskoho dosvidu v Ukraini. NISD, Kyiv (in Ukrainian).
25. Cyvilna konvenciya pro borotvbu z korupciyeyu. Verkhovna Rada of Ukraine. Access mode: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_102 (in Ukrainian).

*Прудиус Леся Василівна – кандидат наук з державного управління
Національна академія державного управління при Президентові України
Адреса: 03057, Київ, вул. Ежена Потье, 20
E-mail: L_Prud@ukr.net*

*Prudyus Lesya V. – PhD in public administration
National academy for public administration under the President of Ukraine
Address: 20, Ezhena Pottier Str., Kyiv, 03057, Ukraine*

*Прудиус Леся Васильевна – кандидат наук государственного управления
Національная академия государственного управления при Президенте Украины
Адрес: 03057, Киев, ул. Эжена Потье, 20*

УДК 35.08:005.591.6:005.336.1:303.094.5

doi:10.15421/151643

Модель оцінювання ефективності модернізації державної служби

О.А. ЛИНДЮК

Національна академія державного управління при Президентові України,
Київ, Україна

Авторське резюме

Результативність процесу модернізації державної служби залежить від здійснення своєчасних контрольних заходів та оцінювання ефективності модернізаційних процесів та складових системи. У статті розглянуто основні проблеми оцінювання ефективності модернізації державної служби, проаналізовано наукові праці із цих питань. Проаналізовано і узагальнено існуючі теоретико-методологічні підходи до процесу оцінювання, визначено методики оцінювання ефективності модернізації державної служби та найбільш поширені методи оцінювання. З'ясовано необхідність застосування комплексної збалансованої системи показників для оцінювання. З метою взаємного узгодження принципів, механізмів та інструментів оцінювання ефективності модернізації державної служби обґрунтовано доцільність застосування системного, цільового, синергетичного, процесного, ситуаційного, стратегічного та ресурсного підходів. Охарактеризовано основні етапи оцінювання ефективності модернізації державної служби? шляхи удосконалення методичних підходів до контролю оцінювання ефективності, на основі чого запропоновано модель оцінювання ефективності модернізації державної служби. З'ясовано важливість подальшого дослідження методології оцінювання ефективності модернізації державної служби.

Ключові слова: державна служба; модернізація; оцінювання ефективності модернізації державної служби; модель оцінювання ефективності модернізації державної служби

© О.А. Линдюк, 2016